

Mitraljez ob helebardi

V Narodnem muzeju med drugo svetovno vojno niso hranili samo oklepov, sulic, mečev in drugega viteškega orožja, temveč tudi mnogo novejših in bolj nevarno orožje. Od septembra 1941 je bilo v muzeju skladišče borbene grupe Varnostno obveščevalne službe OF, ki jo je vodil Jože Šiška-Luka.

Orožje je prenesel tja iz svojega prejšnjega skladišča v Metelkovi ulici, ki je bilo zaradi preiskav in blokad okupatorja ogroženo. Orožje je sprejel in shranil Jurij Glaesner, uslužbenec muzeja. V novembru 1941 je Jože Šiška prinesel še novo orožje in puškornitraljez, s katerim so vadili člani Narodne zaščite Univerze in mladinci. Inštruktorja sta bila rezervna oficirja dr. Franc Kos-Melhor in Stane

Mikuž-Ahac, uslužbenca etnografskega oddelka.

Februarja 1942 je Jože Šiška v sporazumu z Brankom Karapandžem in Edom Brajnikom shranil v muzeju še novo orožje in je vse prešlo v sestav orožja Varnostno obveščevalne službe (VOS). Od tedaj so muzej imenovali Naša založba.

Centralno skladišče orožja je bilo v muzeju do konca vojne. V njem so v začetku leta

1942 hranili Radio OF, ki so ga imenovali Kričar, kasneje pa obveščevalni arhiv ter dokumente in fotografije o okupatorjevih zločinih.

Sestankov muzejske grupe sodelavcev Varnostne obveščevalne službe OF so se udeleževali dr. Kos, dr. Mikuž in Drago Vahtar, ki je upravljal s skladiščem orožja. Z OF so pri pomembnih nalogah sodelovali tudi drugi uslužbenci muzeja, od katerih so Nemci in politična policija tri ubila. Jurij Glaesner je bil ustreljen kot talec v Kovorju pri Trzinu 19. januarja 1944, dr. Franca Mesesnela so 4. maja 1945 ubili pri Turjaku, dr. Stanko Jug pa je 26. februarja 1945 končal v Dachauu.

LOJZE TRŠAN

Ljubljana je res čista

Tako samozavestno smemo trditi po končani akciji urejanja in čiščenja našega okolja po krajevnih skupnostih občine Ljubljana Center. Tako so na sestanku koordinacijskega odbora za čisto in zeleno Ljubljano enotno ugotovljali predstavniki iz krajevnih skupnosti.

Delo pri urejanju in skrbi za naše bivalno in delovno okolje ni več naročilo, ampak je postala potreba in gibanje med krajanji ljubljanskih krajevnih skupnosti. Delo bomo nadaljevali vse do jeseni. Takrat bomo ocenili naše rezultate po kriterijih, katere smo tudi danes sprejeli. Vsak okoliš in hiša bodo ocenjeni; pohvaljeni ali grajeni. Najboljši bodo dobili priznanje. No, najlepše priznanje pa je: živeti v snažnem in urejenem okolju.

Kljub slabemu vremenu z obilnim snegom zadnjo soboto in nedeljo je organizacija odlično delovala. Komunalci, krajanji, inšpektorji, delavci, cicibani, pionirji in mladinci prav vsi zaslužijo pohvalo. In taki ostanimo, delavni in ustvarjalni vse do jeseni, drugo pomlad pa začnimo znova.

ALBIN VENČUST

Delovni ljudje in občani se vsako leto z veseljem lotijo opravi, ki prispevajo k urejenosti okolja v katerem delajo in živijo

V sedmih letih 368 nagajencev

RTV Ljubljana ima vsakega 15. maja svoj praznik, ki se imenuje »Dan RTV Ljubljana«. To je že tradicionalno praznovanje dneva dveh osrednjih medijev. Vsem tistim, ki so sodelovali in še sodelujejo pri oblikovanju programov, pa naj gre za delavce RTV ali za zunanje sodelavce, so namenjena posebna priznanja »Plaketa RTV Ljubljana«. Nagrado so začeli podeljevati leta 1978, do zdaj pa jo je dobilo že 368 posameznikov in delovnih organizacij. Tudi letos bo dobilo plaketo približno 15 posameznikov in delovnih organizacij.

J. P.

Šport za mladino

Vrsto let zasledujemo vplive telesne vzgoje na učence, za njihov skladen razvoj in vedno na novo ugotavljamo, da je sedanja telesna vzgoja, nezadostna. Na to slabost nas opozarjajo telesnokulturni delavci in zdravniki; tudi rezultati nabora niso spodbudni.

Iz zdravstva je prišla pobuda, da naj bi vpeljali v redno delo korektivno gimnastiko. Predlog ni doživel realizacije, ker so kmalu ugotovili, da nimamo dovolj usposobljenih ljudi, ki bi lahko uspešno vodili korektivno gimnastiko. K temu je treba še dodati, da so tudi telovadnice preveč zasedene in ni možnosti za dodatne ure.

Telesnokulturnim delavcem je bil bolj všeč predlog, po katerem bi v svobodne dejavnosti, kamor sodi tudi dejavnost ŠSD, vpeljali nov tekmovalni sistem, ki bi omogočil vadbo vse šolske leto; bil bi dovolj spodbuden in blizu naravi mladih ljudi. Vse to vsebuje ligaški sistem tekmovanja. V teku so priprave na nov način delovanja ŠSD. V načrtu imajo tekmovanje v odbojki, košarki, nogometu in rokometu po ligaškem sistemu, tekmovanje v atletiki in smučanju pa tako kot do sedaj, to je enkratno tekmovanje. Ohranili bi dosedanje turnirske sisteme za mlajše kategorije v enajstih športnih panogah. Vse to ločeno po spolu.

Mladina v ZD in KS pa tudi neformalne skupine bodo vključene v enako tekmovanje v športnih igrah. Organizatorji se zavedajo, da nov način delovanja tekmovalnih sistemov za mladino predstavlja velik dodatni napor, saj bo treba zagotoviti dovolj strokovnih delavcev, da bodo trenirali in vodili ekipe na tekmovanja. Računajo tudi na pomoč šolskih vodstev, da bodo sprostili prenatrpanost urnikov v telovadnicah vsaj toliko, kolikor je nujno potrebno za realizacijo načrta.

V začetku bo objektivna težava odpor tradicionalno usmerjenih telesnokulturnih delavcev, ki pa se bodo priključili drugim, ko bo opazen kvaliteten premik na področju zdravja in psihosomatskih sposobnosti mladine.

Organizator računa tudi s stranskim učinkom, ki si ga v klubih vsi želijo. Nov sistem bo omogočil odkrivanje talentov za šport, ki jih bodo v OTKO z dodatnimi treningi usposobili za vrhunske dosežke. Nujno bo potrebno uvesti med strokovne delavce še dodatno šolanje in izpopolnjevanje.

BRANE ŽUGELJ

Naš rekreativni odmor

V drugem polletju letošnjega šolskega leta smo tudi na naši šoli organizirali rekreativni odmor, ki je zaenkrat le za predmetno stopnjo.

Odmor poteka po koncu druge šolske ure in traja 25 minut. Poteka pa v telovadnici in na igrišču naše šole. Med tem odmorom se učenci sprostimo, spijemo in naigramo.

Verjetno bomo spomladi učenci zunaj bolj uživali, saj bo lepše vreme, pogostejše bomo zunaj, pa še oblačiti se ne bo treba. Sicer je sedaj na našem igrišču veselo; kepamo se in se smejimo drug drugemu.

Čprav zaradi odmora končamo s poukom 5 minut kasneje, smo ga vsi učenci veselili, saj nam rekreativni odmor pomaga, da smo naslednje ure vsaj malo mirnejši in boljše sodelujemo pri pouku.

SIMONA JAKLIN, 7. b
OŠ MAJDA VRHOVNIK, LJUBLJANA

KS Stari Vodmat

Slovesna podelitev bronastih priznanj OF – Tradicionalna proslava ob prazniku OF in 1. maja tudi letos ni izostala. V telovadnici OŠ dr. Jožeta Potrča se je zbralo staro in mlado. Uvodni besedi predsednika KK SZDL dr. Kozjek Francija je sledil bogat kulturni program, v katerem so nastopali učenci osnovne šole pod vodstvom Jerneja Jeršinoviča. Na proslavi so slovesno podelili tudi bronasta priznanja OF najzaslužnejšim krajanom. Priznanja so prejeli: Tomislav Barbič, Franc Cvelbar, Alojz Jerman, Hotimir Košir, Emil Rižnar, Vlada Stepanov, Katarina Samec, Dušan Tomažič, Igor Tomšič, Sonja Žgur in Denis Žust.

* * *

Eden nič, združeni pa veliko pomenimo – Volilna konferenca Društva upokojencev Stari Vodmat je potekala v prijetnem vzdušju. Aktivnost društva je tesno povezana z dejavnostjo in življenjem krajevnih skupnosti. »Z delom smo dokazali, da še nismo odpisani«, je bilo rečeno v razpravi. Tudi nenehne novice o raznih podražitvah nas ne vržejo iz tira, potrebni pa so nam nenehni medsebojni stiki, tovariška srečanja in še večja skrb za starejše člane društva. Omembne vredno je bilo delo društva pri organizaciji športno rekreacijske dejavnosti. Naši kegljači, strelici, šahisti, balinarji so prejeli že vrsto priznanj. Pohvaliti je potrebno tudi nenehno sodelovanje z Rdečim križem, saj v mnogih akcijah drug drugega dopolnjujemo. Razprava je tekla tudi o valorizaciji pokojnin, stanovanjski problematiki upokojencev, organizaciji izletov, čiščenju okolja, ureditvi Bohoričeve ter vključitvi ostalih 50% upokojencev Vodmata, ki še niso člani društva, kajti čimbolj bomo združeni, močnejši bomo. Ob zaključku so pohvalili delo dosedanjega odbora društva, sprejeli program dela za leto 1986 ter izvolili nov odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Stane Majcen, za tajnika pa Tonka Adamič-Levartova, za blagajnika pa Angelca Belič, ki je za svoje dosedanje delo prejela posebno pohvalo in priznanje.

* * *

Neurejena in zanemarjena parcela št. 7 – Ob nedavni akciji za čisto in zeleni Vodmat moramo javno pohvaliti krajanje, ki so svoje okolje temeljito očistili. Tega pa si ne zasluži okolje garažne hiše in Doma borcev in invalidov, prostor za trgovino Merkator, zlasti pa ne okolje ob »Zmaju«. Zemljišče z oznako travnik površine 720 m², ki je družbena last, je neurejeno in zelo zanemarjeno. Stara šara in navlača je leglo mrčesa in golazni. Svet KS je predlagal sekretariatu za občno upravo skupščine občine Ljubljana Center, da to zemljišče razparcelira in odda krajanom v najem za vrtičkasto. Požagati bo potrebno tudi drevesa in veje, kar bo po dogovoru opravilo podjetje Rast.

LOJZE ČEPUŠ

KS Josip Prašnikar

Komisija za komunalno in urejanje prostora – Bila je 7. aprila. Nanjo so povabili tudi predsednike skupnosti stanovalcev, saj so se podrobno dogovorili o organizaciji akcije za čisto in zeleno Ljubljano v času od 8. do 13. aprila. V krajevni skupnosti so poudarili, da so in morajo biti skupnosti stanovalcev in organizacije združenega dela skrbniki za okolje in pobudniki takšnih delovnih akcij (temeljito čiščenje pločnikov in dvorišč, spravilo nesnage in parkov in zelenic, ureditev novih površin zelenja, kjerkoli je to mogoče). Naše mesto naj bo lepo in čisto!

* * *

Delegacija v zbor KS skupščine občine Ljubljana – Svojo 2. sejo je imela 9. aprila. Delegati so obravnavali gradivo za konstitutivno sejo zbora KS in dali podporo predlaganim kandidatom za pomembne funkcije v občinski skupščini.

* * *

Seja sveta KS – Delegati so se sestali 9. aprila. Obravnavali so vrsto aktualnih vprašanj ter sprejeli planske akte krajevnih skupnosti za letošnje leto in srednjeročno obdobje 1986–1990. V njih so opredelili najpomembnejša področja za življenje in razvoj KS (otroško varstvo, stanovanjsko gospodarstvo, preskrba, kultura in telesna kultura, socialno in zdravstveno varstvo, komunalno gospodarstvo in drugo).

* * *

Predsedstvo KK SZDL – Na seji 10. aprila so delegati med drugim pregledali zabeležko javne razprave o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja (delovanje enot samoupravnih interesnih skupnosti v KS, ponovna pridobitev zaupanja ljudi in vprašanje zaupanja v vodstvene ljudi, prekinitev dela v organizacijah združenega dela kot odraz nemoči družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, premajhna povezanost občanov KS z delavci v organizacijah združenega dela, nujnost aktivnega dela ljudi v samoupravnih organih in delegacijah).

Določili so tudi dobitnike bronastega priznanja OF za letošnje leto. Priznanje so dobili Ivan Polanc, Zlata Kumelj, Stane Kumelj, Nežka Prelesnik, Ivan Marinček, Vinka Perovšek in Rajko Pavlovec. Podelili so jih 23. aprila na proslavi ob obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda. Program so pripravili učenci osnovne šole Toneta Čufarja.

Predsedstvo je predlagalo nekatere člane koordinacijskega sveta stanovalcev (Anico Kamenšek, Andreja Bohinca, Dušana Sedeja in Rajka Pavlovca) v odbore skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti, saj bodo v KS lahko le na ta način bolj neposredno vplivali na odločanje v zvezi z gospodarjenjem s stanovanjskimi hišami.

* * *

Izobraževanje na področju SLO – V prostorih KS so imeli 14. in 15. aprila izobraževanje občanov na področju SLO in družbene samozasčite. Udeležba je bila številna. Koncept izobraževanja so si letos zamislili nekoliko drugače: v predavanju so se vključevali predsednik KS, predsednik KK SZDL, poveljnik in načelnik štaba CZ in vodja varnostnega okoliša, spremljali pa so jih z diapozitivi, posnetimi tudi v lastni krajevni skupnosti.

* * *

Konstitutivne seje delegacij KS v skupščini SIS – Imeli jih bodo do konca tega meseca. Delegati bodo obravnavali ustrezno gradivo in določili dva delegata za prvo sejo skupščine SIS. Na konstitutivne seje posameznih delegacij so vabili novo izvoljene delegate, delegate, ki jim je potoke mandat, predstavnike družbenopolitičnih organizacij in člane ustrezne komisije sveta KS.

* * *

Pred kratkim je praznoval življenjski jubilej – 70-letnico Lojze Erjavca, aktivni bорец NOV od leta 1942, naš praporščak in družbenopolitični delavec KS. Ob tej priložnosti mu odbor KO ZB NOV Josip Prašnikar iskreno čestita in klič: »Še na moga leta!«

* * *

Odhod v drugo OZD – Iz vrst delavcev v KS je na delo v drugo organizacijo združenega dela odšla pisarne tovarišica Marija Boh, ki je bila vseskozi vestna in prizadevna sodelavka.

* * *

Zbiralniki za steklo – Tudi v naši krajevni skupnosti je »Dinos« postavil nekaj ličnih zbiralnikov za steklo. Takšno akcijo v celoti pozdravljamo. Vsi se moramo zavedati, da steklo res ni samo odpadke, temveč tudi surovina, zato ga ne mečimo proč, temveč v namensko zbiralnike, in storimo resen korak k umnejšemu izrabljanju surovin.

SILVA ŠUC

Naslednja številka Dogovorov izide 20. maja

DOGOVORI

Ustanovitelj in izdajatelj je Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center.

Glasilo je leta 1979 dobilo srebrno priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Izdajateljski svet:

Ivo Bernard (predsednik), člani: Lojze Bukovac, Lojze Čepuš, Srečko Čož, Sreten Dimitrijevič, Hilda Herzog, Liljana Kranjc, Marko Polič, Ksenija Preželj, Stane Zupanič in Ivo Bogataj.

Uredniški odbor:

Niko Isajević (glavni in odgovorni urednik), Matija Čož (tehnični urednik), Jurij Popov, Srečko Čož, Miša Vidic, Alojz Tršan, Ksenija Preželj, Bojan Lubej in Marjan Ciglič.

Izhaja štiriinajstredno v 15.000 izvodih. Rokopisov ne vračamo.

Uredništvo: Kardeljeva 8, p. p. 191. Tel.: 214-296, 223-509 in 223-510. Žiro račun pri SDK Ljubljana 50101-678-47644, OK SZDL Ljubljana Center.

Tisk: ČGP »Delo«, Likozarjeva 1

Glasilo prejema vse družine v občini brezplačno na domove.